

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКА ДЕРЖАВНА ІНЖЕНЕРНА АКАДЕМІЯ**

МАРЕЙ ПАВЛО СЕРГІЙОВИЧ

УДК 658.15

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ
КАПІТАЛОМ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА**

Спеціальність 8.03050801 «Фінанси і кредит (за спеціалізованими
програмами)»

АВТОРЕФЕРАТ

магістерської роботи на здобуття кваліфікації
магістра з фінансів і кредиту

Запоріжжя – 2016

Магістерсько-кваліфікаційна робота є рукописом.

Робота виконана в Запорізькій державній інженерній академії (м. Запоріжжя) на кафедрі фінансів, банківської справи та страхування.

Науковий керівник: кандидат економічних наук, доцент

Хацер Максим Володимирович,

Запорізька державна інженерна академія

Рецензент: бухгалтер I категорії

Запорізького електротехнічного коледжу ЗНТУ

Єфіменко Наталія Анатоліївна

Захист відбудеться 14 січня 2016 р. о 9 годині на засіданні Екзаменаційної комісії у Запорізькій державній інженерній академії за адресою: 69000, м. Запоріжжя, пр. Леніна, 226.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Капітал є невід'ємною умовою функціонування промислового підприємства. Він слугує головною економічною базою створення і розвитку підприємства, оскільки він характеризує загальну вартість засобів у грошовій, матеріальній і нематеріальній формах, інвестованих у формування його активів.

Ефективність функціонування промислового підприємства залежить від правильного та ефективного управління капіталом, тобто визначення його загальної потреби і формування оптимальної структури, тому що оптимальна структура капіталу дозволяє отримувати максимальний прибуток, рентабельність, фінансову стійкість та високі показники ліквідності та платоспроможності підприємства.

Вагомий науковий внесок у дослідження питань, пов'язаних з управлінням капіталом підприємств, здійснили класики та неокласики світової економічної думки: А. Сміт, Д. Рікардо, Т. Мальтус, Дж. Ст. Міль, а також провідні вітчизняні та зарубіжні вчені сучасності: І.Т. Балабанов, Ю.М. Воробйов, Г.О. Швиданенко і Л.Г. Ліпич, В.В. Ковальов, О.Ю. Мірошниченко, Ф. Модільяні та М. Міллер, І.Й. Яремко, І.О. Бланк.

Проте недостатність теоретичних передумов комплексного підходу до побудови сучасного організаційно-економічного механізму управління капіталом вимагає подальшого поглиблення досліджень, пов'язаних з розробкою ефективних методичних підходів і практичних рекомендацій створення організаційно-економічного механізму, з визначенням політики управління капіталом підприємства залежно від конкретної ситуації.

Сучасний стан промислових підприємств свідчить про низьку ефективність управління капіталом та необхідність впровадження організаційно-економічного механізму управління капіталом на промислових підприємствах, що зумовило актуальність даної теми дослідження.

Мета й завдання дослідження. Метою магістерської роботи є удосконалення організаційно-економічного механізму управління капіталом ПАТ «ЗТР» на базі фінансового аналізу за рахунок розробки комплексу економічних заходів.

Відповідно до поставленої мети в роботі визначені наступні завдання:

- дослідити теоретичні та методичні аспекти управління капіталом промислового підприємства;
- оцінити управління капіталом на ПАТ «Запоріжтрансформатор»;
- розробити удосконалений організаційно-економічний механізм управління капіталом підприємства, що досліджується.

Предмет і об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження є процеси управління капіталом на промислових підприємствах.

Предметом дослідження є організаційно-економічний механізм управління капіталом ПАТ «Запоріжтрансформатор».

Методи дослідження. У процесі написання магістерської роботи застосовувались наступні методи дослідження: порівняння, групування, табличний метод при аналізі фінансової звітності підприємства, аналіз.

Матеріалами для дослідження стали: спеціальна література з теорії та практики управління капіталом підприємства, нормативні документи, статистичні дані.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у наступному:

- удосконалено:
 - науково-методичний підхід до розробки політики управління капіталом, який, на відміну від існуючих підходів, акцентує увагу на складових капіталу підприємства, що досліджується;
 - методичний підхід до управління фінансовою стійкістю, який, на відміну від існуючих підходів, враховує індивідуальні особливості здійснення фінансово-господарської діяльності підприємства – бази дослідження.

Практичне значення отриманих результатів. Практична цінність роботи полягає в тому, що розроблений організаційно-економічний механізм

управління капіталом можливо, після доопрацювання, використати в управлінській діяльності ПАТ «Запоріжтрансформатор», що дозволить підвищити ефективність управління капіталом на підприємстві, що досліджується.

Особистий внесок здобувача. Всі наукові результати, які представлені в роботі і опубліковані в наукових працях, отримані автором самостійно.

Апробація результатів дослідження. Основні результати дослідження були представлені в доповіді на III Міжнародній науково-практичній конференції «Формування ефективних механізмів державного управління та менеджменту в умовах сучасної економіки: теорія і практика».

Публікації. Основні положення роботи опубліковано в матеріалах науково-практичної конференції.

Інформаційною основою магістерської роботи є монографічні та періодичні наукові праці, науково-методична література, електронні ресурси, бухгалтерська звітність ПАТ «Запоріжтрансформатор» за 2012 – 2014 рр., а також законодавчі та інші нормативні акти України, що регламентують фінансову діяльність підприємств.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що результати дослідження можуть скласти основу для подальшого удосконалення організаційно-економічного механізму управління капіталом промислових підприємств.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Основний зміст роботи викладений на 148 сторінках. Робота містить 28 таблиць, 21 рисунок та 11 додатків. Список використаних джерел налічує 75 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У вступі обґрунтовано актуальність теми магістерської роботи, визначено предмет та об'єкт дослідження, сформульовано мету та основні завдання,

розкрито методи дослідження, наукову новизну, теоретичне та практичне значення отриманих результатів, апробацію результатів та публікації автора.

У першому розділі «Теоретичні та методичні аспекти управління капіталом промислового підприємства» визначено, що капітал відноситься до однієї з найважливіших економічних категорій та є невід'ємною умовою функціонування будь-якого підприємства.

Капітал як економічна категорія є теоретичним вираженням виробничих відносин між власниками засобів виробництва і власниками робочої сили. Тобто – це історично обумовлене, суспільно-виробниче відношення між підприємцями, що володіють засобами виробництва, і людьми найманої праці (робітниками), які позбавлені засобів виробництва.

Проведений історичний огляд визначень економічної категорії «капітал» за економічними школами показує, що парадигма капіталу як економічної категорії, яка характеризує систему й особливості її пізнання, визначається глибоким генезисом і значною широтою підходів.

Проаналізувавши основні підходи до визначення поняття капіталу, запропоновані сучасними вченими, можемо стверджувати, що думки науковців – дослідників капіталу суттєво відрізняються. Разом з тим, висновки одних вчених з приводу теоретичного визначення сутності даної економічної категорії часто не суперечать, а лише комплексно доповнюють та розширюють тлумачення цього поняття іншими науковцями, що сприяє розвитку теоретичних основ тлумачення поняття «капітал».

Капітал підприємства характеризується не тільки своєю багатоаспектною сутністю, але й багатоманітністю образів, в яких він виступає. Класифікація капіталу показала його різноманітність та багатогранність сутності. Зважаючи на визначення та класифікацію капіталу, можна сказати, що він є джерелом фінансування підприємства.

Фінансування діяльності підприємства відбувається як за рахунок власного, так і позикового капіталу. Кожне фінансування має свої переваги і недоліки. Фінансування за рахунок власного капіталу дає велику фінансову

стійкість, але обмежує в можливості приросту прибутку. Фінансування за рахунок позикового капіталу приводить до швидкого збільшення активів і зростання обсягів діяльності підприємства, але також підвищує ймовірність неплатежів та банкрутства і зростання ризиків для інвесторів.

Управління капіталом – це вплив суб'єкта ринку (підприємства) на об'єкт управління (капітал) з метою ефективного та оптимального використання цього об'єкта для ведення господарської діяльності суб'єкта.

Важливою складовою частиною механізму ефективного управління капіталом підприємства є його аналіз, тому що своєчасний і повний аналіз капіталу дозволяє отримати нові характеристики і застосувати обґрунтоване управлінське рішення.

Аналіз капіталу підприємства являє собою дослідження основних результативних показників ефективності його функціонування на підприємстві з метою виявлення резервів подальшого підвищення цієї ефективності.

В рамках розділу була розглянута сучасна вітчизняна методика аналізу капіталу підприємства та теоретичні аспекти аналізу капіталу підприємства з розкриттям складових методики. Методика аналізу капіталу підприємства повинна включати: горизонтальний (часовий) та вертикальний (структурний) аналіз капіталу; динамічний аналіз, який дозволяє виявити тенденції зміни окремих статей власного і позикового капіталу; порівняльний (просторовий) аналіз; аналіз показників ділової активності; аналіз рентабельності капіталу; горизонтальний та вертикальний аналіз фінансових результатів підприємства; аналіз фінансової стійкості; класифікація типу фінансового стану за допомогою трьохкомпонентної моделі.

Дослідження стану, проблем та перспектив розвитку машинобудування в Україні показало, що машинобудівна галузь останні роки знаходиться у кризовому стані. Причинами цієї кризи є: низький рівень конкурентоспроможності продукції, знос основних фондів, неефективне використання ресурсів, низький рівень попиту на продукцію, втрата

зовнішніх ринків збуту, не розвинена інфраструктура ринку, зменшення кількості кваліфікованих робітників, недостатня кількість капітальних інвестицій.

Для покращення ситуації в галузі необхідне підвищення інвестпривабливості машинобудівних підприємств для збільшення кількості капітальних інвестицій в галузі, впровадження сучасних технологій управління і виробництва на підприємствах галузі, випуск конкурентної продукції та впровадження стратегії інтеграції.

У другому розділі «Дослідження управління капіталом ПАТ «Запоріжтрансформатор»» надано організаційно-економічну характеристику, досліджено капітал, коефіцієнти ділової активності, рентабельність капіталу, проаналізовано фінансові результати, фінансову стійкість ПАТ «ЗТР» та оцінено ефективність організаційно-економічного механізму управління капіталом на ПАТ «Запоріжтрансформатор».

Організаційно-економічна характеристика показала, що ПАТ «Запоріжтрансформатор» є найбільшим в СНД і Європі підприємством з виробництва силових масляних трансформаторів і електричних реакторів з виробничою потужністю 60 тис. МВА в рік, сконцентрованої на одному виробничому майданчику. Аналіз основних фінансово-економічних показників ПАТ «ЗТР» свідчить про появу у 2013 році фінансової кризи на підприємстві та її поглиблення у 2014 році.

Аналіз капіталу ПАТ «ЗТР» у 2012 – 2014 роках дав змогу зробити наступні висновки. Значення власного капіталу незначно збільшилося на 41634 тис. грн. лише у 2012 році, а у всіх наступних роках відбувалося його зменшення – у 2013 році на 620137 тис. грн. і у 2014 році на 1331528 тис. грн. Питома вага власного капіталу також з кожним роком зменшувалася: у 2012 році – на 0,49 %, у 2013 році – на 14,63 % та у 2014 році – на 57,29 %. Нерозподілений прибуток також зменшувався та перетворився у 2014 році в збиток у розмірі 2203110 тис. грн. Позиковий капітал у кожному році збільшувався: у 2012 році – на 197057 тис. грн., у 2013 році – на 224454 тис.

грн., а у 2014 році – на 2128321 тис. грн. Структура капіталу у всіх роках була нераціональною і з кожним роком ситуація все погіршувалася. Склад позикового капіталу вказує на збільшення короткострокових кредитів банків: у 2012 році – на 580352 тис. грн., у 2013 році – на 444470 тис. грн., а у 2014 році – на 1575765 тис. грн., що є поганою ознакою та підтвердженням відсутності у підприємства власних грошей та прибутку, необхідних для прибуткової діяльності. Погіршення стану підприємства у 2014 році було спричинено ризикованою політикою фінансування та управління капіталом підприємства. Воно не збільшувало власні кошти, а брало відносно легкі і дешеві короткострокові кредити та використовувало їх для ведення своєї діяльності. Така політика була виправданою до 2012 року, тобто до настання кризи галузі, коли підприємство отримувало великі прибутки. Під час кризи підприємство понесло збитки і власний капітал став від'ємним. Тепер воно не може розраховуватися з кредиторами і знаходиться на грані банкрутства. Усе це вказує на неефективне управління капіталом, подальший розвиток кризи, зменшення інвестиційної привабливості, фінансову залежність від кредиторів та необхідність проведення заходів з вдосконалення механізму управління капіталом ПАТ «ЗТР».

Аналіз коефіцієнтів ділової активності дозволив з'ясувати, що у 2014 році ПАТ «ЗТР» має відсутність забезпеченості позикових коштів власними. У 2013 – 2014 рр. відбувалося зменшення всіх коефіцієнтів оборотності та збільшення періодів оборотності, яке свідчить про кризовий стан та неплатоспроможність підприємства і дебіторів.

Аналіз рентабельності капіталу у 2012 – 2014 роках засвідчив зменшення всіх коефіцієнтів рентабельності підприємства, за винятком рентабельності власного капіталу.

Аналіз фінансових результатів свідчить про виникнення на ПАТ «ЗТР» у 2013 році фінансової кризи та її подальше поглиблення у 2014 році. Так, зменшення чистого доходу є наслідком скорочення об'ємів продажів. Перевищення темпів росту собівартості реалізованої продукції над темпами

росту чистого доходу від реалізації продукції говорить про нераціональне використання наявних ресурсів, а отримання чистого збитку вказує на кризовий стан ПАТ «ЗТР». Основними проблемами серед фінансових результатів є зменшення доходів від реалізації продукції, а також неефективне управління витратами.

Аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості дозволив з'ясувати, що 2012 – 2014 рр. майже всі коефіцієнти фінансової стійкості не знаходилися у межах нормативного значення і з кожним роком фінансова стійкість підприємства продовжувала зменшувалася. По трьохкомпонентному показнику фінансової стійкості у ПАТ «ЗТР» за останні три роки був нестійкий фінансовий стан.

Оцінка ефективності організаційно-економічного механізму управління капіталом дала змогу з'ясувати, що у ПАТ «ЗТР» дуже мала ефективність організаційно-економічного механізму управління капіталом з причини неправильної політики фінансування в часи кризи та відсутності групи з управління капіталом на підприємстві.

Дослідження управління капіталу та оцінка ефективності організаційно-економічного механізму управління капіталом на ПАТ «ЗТР» показали дві основні проблеми управління капіталом підприємства, що досліджується у 2012 – 2014 роках:

- ПАТ «ЗТР» знаходиться у кризовій ситуації головним чином з причини нераціональної структури капіталу, а саме – невиправдано великого значення позикового капіталу;

- організаційно-економічний механізм управління капіталом у ПАТ «ЗТР» перебуває у незадовільному стані та не в змозі бути ефективним інструментом управління капіталом.

У третьому розділі «Удосконалення ефективність організаційно-економічного механізму управління капіталом ПАТ «Запоріжтрансформатор»» запропоновано удосконалення політики управління капіталом на ПАТ «Запоріжтрансформатор», запропоновані шляхи розвитку організаційної структури управління у напрямку

удосконалення управління капіталом на ПАТ «ЗТР», розроблений комплекс економічних заходів з підвищення фінансової стійкості та розглянута економічна доцільність впровадження запропонованих заходів на підприємстві, що досліджується.

Для удосконалення політики управління капіталом ПАТ «ЗТР» пропонується виділення у загальній політиці управління капіталом наступних складових:

- політика управління власним капіталом, яка являє собою набір заходів, розроблених в рамках корпоративної фінансової політики, спрямованих на забезпечення необхідного рівня самофінансування виробничого розвитку ПАТ «Запоріжтрансформатор»;

- політика управління позиковим капіталом являє собою частину загальної корпоративної фінансової політики, яка полягає в забезпеченні найбільш ефективних форм і умов залучення позикового капіталу з різних джерел відповідно до потреб розвитку підприємства, що досліджується;

- політика управління структурою капіталу, яка представляє частину корпоративної фінансової політики, що визначає співвідношення використання власних і позикових коштів, при якому досягається найбільш ефективна пропорційність між коефіцієнтом рентабельності і коефіцієнтом фінансової стійкості ПАТ «ЗТР», тобто максимізується його ринкова вартість.

Ефективна політика управління капіталом повинна базуватися на основі повної і достовірної інформації про нього. Тому для здійснення ефективної політики управління капіталом на ПАТ «Запоріжтрансформатор» необхідно впровадити його моніторинг.

Моніторинг капіталу можна охарактеризувати як систему інформування про стан досягнення стратегічних і тактичних цілей щодо капіталу, відхилення прогнозованих та планованих показників капіталу від заданих значень, розрахунок аналітичних показників аналізу й оцінки капіталу підприємства, що досліджується.

Організація системи моніторингу капіталу ПАТ «ЗТР» повинна передбачати виконання наступних завдань, які зображені на рисунку 1.

Рис. 1. Завдання моніторингу капіталу ПАТ «ЗТР»

З метою підвищення ефективності управління капіталом на ПАТ «ЗТР» пропонується провести зміни в організаційній структурі управління, а саме – створення групи з управління капіталом підприємства, яка буде входити до складу фінансового відділу і підпорядкована фінансовому директору. Група з управління капіталом повинна забезпечувати управління капіталом, консолідувати як центр відповідальності за роботу інших підрозділів підприємства, які пов’язані з ідентифікацією, обліком, оцінюванням, використанням капіталу, наданням інформації про нього для користувачів.

Для якісного управління капіталом в групі необхідна злагоджена робота кваліфікованих фахівців: менеджера, що відповідає за стратегію і планування капіталу, аналітику інструментів ринків, математику, відчуває алгоритм

оптимізації, і програміста, який реалізує фінансові та математичні ідеї за допомогою комп'ютера.

Основною метою групи повинно бути управління капіталом.

Для досягнення поставленої мети група з управління капіталом повинна виконувати свої основні функції, які наведені на рисунку 2.

Рис. 2. Функції групи з управління капіталом ПАТ «ЗТР»

Робота працівників групи з управління капіталом для ефективного виконання своїх функцій повинна проходити в декілька етапів у розробленій чіткій послідовності. Етапи роботи групи з управління капіталом ПАТ «Запоріжтрансформатор» зображені на рисунку 3.

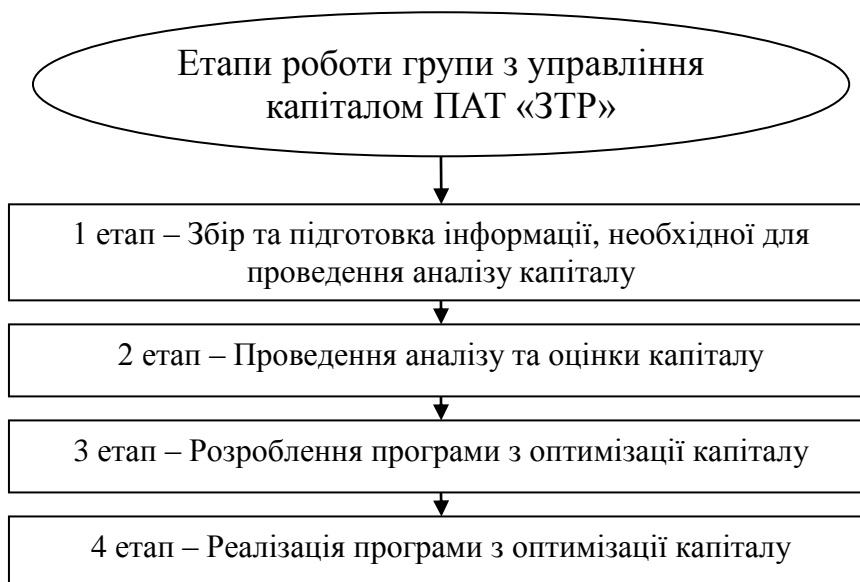

Рис. 3. Етапи роботи групи з управління капіталом ПАТ «ЗТР»

До основних економічних заходів з підвищення фінансової стійкості ПАТ «Запоріжтрансформатор» пропонується віднести удосконалення управління оборотними активами та зменшення фінансових витрат за допомогою випуску відсоткових корпоративних облігацій і переведення частини короткострокових кредитів банків у поточну кредиторську заборгованість: за товари, роботи, послуги.

Для покращення управління дебіторською заборгованістю ПАТ «Запоріжтрансформатор» необхідно сформувати систему оцінки кредитоспроможності покупців, яка повинна включати наступні елементи:

- визначення системи характеристик, що оцінюють кредитоспроможність окремих груп покупців;

- формування та експертиза інформаційної бази проведення оцінки кредитоспроможності покупців: має за мету забезпечити достовірність проведення такої оцінки. Інформаційна база складається із даних, що отримані від покупця; даних, що формуються із внутрішніх джерел (якщо угоди з покупцем носять постійний характер); інформації, що формується із зовнішніх джерел (комерційного банку, що обслуговує покупця, інших його партнерів). Експертиза отриманої інформації

здійснюється шляхом логічної її перевірки, в процесі проведення переговорів з покупцями та інше;

– вибір методів оцінки окремих характеристик кредитоспроможності покупців (статистичний, нормативний, експертний та інші);

– групування покупців продукції за рівнем кредитоспроможності: передбачає виділення різних категорій;

– диференціація кредитних умов у відповідності з рівнем кредитоспроможності покупців разом з розміром кредитного ліміту: може здійснюватися за такими параметрами, як строк надання кредиту, необхідність страхування кредиту за рахунок покупців, форми штрафних санкцій та інше.

Запропонована система оцінки кредитоспроможності покупців дозволить ПАТ «ЗТР» значно покращити управління дебіторською заборгованістю.

Наступним економічним заходом підвищення фінансової стійкості ПАТ «ЗТР» є удосконалення політики управління запасами.

В основу формування ефективної політики управління запасами має бути покладений принцип забезпечення мінімальних (оптимальних) «витрат на запаси», що призводить до вивільнення певної величини коштів підприємства з можливістю альтернативного їх використання і, як наслідок, зростання фінансових результатів і підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства. Таким чином, загальний ефект від вивільнення капіталу можна оцінити як суму альтернативної вигоди й економії витрат на зберігання запасів.

Головна мета політики управління запасами – це мінімізація пов'язаних із запасами витрат. Розробка політики управління запасами ПАТ «ЗТР» охоплює ряд послідовно виконуваних етапів, які зображені на рисунку 4.

Рис. 4. Етапи формування політики управління запасами ПАТ «ЗТР»

ПАТ «Запоріжтрансформатор» для управління запасами пропонується використовувати MRP–II систему, яка володіє великою гнучкістю планування, забезпечує ефективну організацію поставок і реакцію на зміни попиту.

Використання запропонованої політики управління запасами дозволить ПАТ «Запоріжтрансформатор» значно збільшити ефективність системи управління запасами.

Для підвищення фінансової стійкості ПАТ «ЗТР» необхідно переглянути свою політику фінансування. У 2014 році фінансові витрати дорівнювали 2449779 тис. грн., що свідчить про великі процентні ставки кредиторів. ПАТ «Запоріжтрансформатор» пропонується зробити випуск

відсоткових корпоративних облігацій для покриття короткострокових кредитів банків.

Також для зменшення фінансових витрат ПАТ «ЗТР» необхідно перевести частину короткострокових кредитів банків у безвідсоткові комерційні кредити, тобто поточну кредиторську заборгованість: за товари, роботи, послуги.

ВИСНОВКИ

В результаті проведених досліджень було зроблено відповідні висновки та пропозиції:

1. Капітал відноситься до однієї з найважливіших економічних категорій та є невід'ємною умовою функціонування будь-якого підприємства.

2. Фінансування діяльності підприємств відбувається за рахунок власного і позикового капіталу. Кожне фінансування має свої переваги і недоліки. Фінансування за рахунок власного капіталу дає велику фінансову стійкість, але обмежує в можливості приросту прибутку. Фінансування за рахунок позикового капіталу призводить до швидкого збільшення активів і зростання обсягів діяльності підприємства, але також підвищує ймовірність неплатежів та банкрутства і зростання ризиків для інвесторів.

3. Управління капіталом – це вплив суб'єкта ринку (підприємства) на об'єкт управління (капітал) з метою ефективного та оптимального використання цього об'єкта для ведення господарської діяльності суб'єкта.

4. Важливою складовою частиною механізму ефективного управління капіталом підприємства є його аналіз – тому що своєчасний і повний аналіз капіталу дозволяє отримати нові характеристики і застосувати обґрунтоване управлінське рішення. Також, лише за своєчасного здійснення аналізу капіталу можна попередити небажані ситуації та уникнути негативних наслідків діяльності підприємства.

5. Машинобудівна галузь в останні роки знаходиться у кризовому стані. Причинами цієї кризи є: низький рівень конкурентоспроможності продукції, знос основних фондів, неефективне використання ресурсів, низький рівень попиту на продукцію, втрата зовнішніх ринків збуту, нерозвинена інфраструктура ринку, зменшення кількості кваліфікованих робітників, недостатня кількість капітальних інвестицій.

6. Для покращення ситуації в галузі необхідне підвищення інвестпривабливості машинобудівних підприємств для збільшення кількості капітальних інвестицій, впровадження сучасних технологій управління і виробництва на підприємствах галузі, випуск конкурентної продукції та впровадження стратегії інтеграції машинобудівних підприємств.

7. Організаційно-економічна характеристика показала, що ПАТ «Запоріжтрансформатор» є найбільшим в СНД і Європі підприємством з виробництва силових масляних трансформаторів і електричних реакторів з виробничою потужністю 60 тис. МВА в рік, сконцентрованої на одному виробничому майданчику.

9. Аналіз основних фінансово-економічних показників свідчить про появу у 2013 році фінансової кризи на підприємстві, яка була викликана зменшенням обсягів продажів та її поглиблення у 2014 році, про що свідчить отримання чистого збитку у розмірі 2282248 тис. грн.

10. Аналіз капіталу ПАТ «ЗТР» у 2012 – 2014 рр. дав змогу зробити наступні висновки. Значення власного капіталу незначно збільшилося на 41634 тис. грн. лише у 2012 році, а у всіх наступних роках відбувалося його зменшення: у 2013 році – на 620137 тис. грн. і у 2014 році – на 1331528 тис. грн. Питома вага власного капіталу також з кожним роком зменшувалася: у 2012 році – на 0,49 %, у 2013 році – на 14,63 % та у 2014 році – на 57,29 %. Нерозподілений прибуток також зменшувався та перетворився у 2014 році в збиток у розмірі 2203110 тис. грн. Позиковий капітал у кожному році збільшувався: у 2012 році – на 197057 тис. грн., у 2013 році – на 224454 тис. грн., а у 2014 році – на 2128321 тис. грн. Структура капіталу у всіх роках була

нераціональною і з кожним роком ситуація все погіршувалася. Усе це вказує на неефективне управління капіталом, подальший розвиток кризи, зменшення інвестиційної привабливості, фінансову залежність від кредиторів та необхідність проведення заходів з вдосконалення механізму управління капіталом ПАТ «ЗТР».

11. Аналіз коефіцієнтів ділової активності дозволив з'ясувати, що у 2014 році ПАТ «ЗТР» має відсутність забезпеченості позикових коштів власними. У 2013 – 2014 рр. відбувалося зменшення всіх коефіцієнтів оборотності та збільшення періодів оборотності, яке свідчить про кризовий стан та неплатоспроможність підприємства і дебіторів.

12. Аналіз рентабельності капіталу у 2012 – 2014 рр. засвідчив зменшення всіх коефіцієнтів рентабельності підприємства, за винятком рентабельності власного капіталу.

13. Проведений аналіз фінансових результатів діяльності ПАТ «ЗТР» у 2012 – 2014 рр. показав, що основними проблемами є зменшення доходів від реалізації продукції.

14. Аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості дозволив з'ясувати, що у 2012 – 2014 рр. майже всі коефіцієнти фінансової стійкості не знаходилися у межах нормативного значення і кожним роком фінансова стійкість підприємства продовжувала зменшувалася. За трьохкомпонентним показником фінансового стану у ПАТ «ЗТР» за останні три роки був нестійкий фінансовий стан.

15. Оцінка ефективності організаційно-економічного механізму управління капіталом дала змогу з'ясувати, що у ПАТ «ЗТР» дуже мала ефективність організаційно-економічного механізму управління капіталом через неправильну політику фінансування в часи кризи та відсутності групи з управління капіталом на підприємстві, що досліджується.

16. Для вирішення виявлених у ході магістерського дослідження проблем ПАТ «Запоріжтрансформатор» було запропоновано наступні рекомендації:

16.1. Удосконалити політику управління капіталом ПАТ «ЗТР» за рахунок виділення у загальній політиці управління капіталом наступних складових: політику управління власним капіталом; політику управління позиковим капіталом; політику управління структурою капіталу. Також були розглянуті етапи формування кожної з складових політики управління капіталом підприємства, що досліджується. Для здійснення ефективної політики управління капіталом на ПАТ «Запоріжтрансформатор» рекомендується впровадити його моніторинг. Моніторинг капіталу пропонується проводити на двох основних рівнях. На першому – адміністративному рівні – розробляються процедури управління вартістю капіталом. На другому – виконавчому рівні – розробляються системи регламентуючих документів.

16.2. В рамках розвитку організаційної структури управління у напрямку удосконалення управління капіталом на ПАТ «ЗТР» з метою підвищення ефективності управління капіталом на підприємстві пропонується створення групи з управління капіталом, яка буде входити до складу фінансового відділу і підпорядкована фінансовому директору. Склад групи налічуватиме дві особи (менеджера, що відповідає за стратегію і планування капіталу, аналітику, математику та оптимізацію, і програміста, який реалізує фінансові та математичні ідеї за допомогою комп'ютера). При цьому, було охарактеризовано головні функції, які будуть виконувати працівники групи з управління капіталом. Також були наведені етапи роботи групи з управління капіталом та головні інформаційні зв'язки з іншими підрозділами.

16.3. Збільшити фінансову стійкість ПАТ «ЗТР» за допомогою комплексу економічних заходів, який включає удосконалення управління оборотними активами (дебіторською заборгованістю, запасами) та зменшення фінансових витрат підприємства. Для покращення управління дебіторською заборгованістю ПАТ «Запоріжтрансформатор» пропонується впровадити систему оцінки кредитоспроможності дебіторів. Також ПАТ «ЗТР» рекомендовано використовувати апробовану методику оцінки фінансового

стану позичальника, яку використовує банк «Укргазбанк». Для вдосконалення управління запасами були представлені етапи формування ефективної політики управління запасами та створений механізм управління запасами зі складовими елементами, а також запропонована конкретна система управління запасами підприємства, що досліджується. Зменшення фінансових витрат ПАТ «Запоріжтрансформатор» рекомендується провести, зробивши випуск відсоткових корпоративних облігацій для покриття короткострокових кредитів банків і переведення їх частини у поточну кредиторську заборгованість: за товари, роботи, послуги.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

В інших виданнях:

1. Марей П. С. Управління капіталом промислового в умовах трансформації економіки: теоретичний аспект // Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Формування ефективних механізмів державного управління та менеджменту в умовах сучасної економіки: теорія і практика». – Запоріжжя: КПУ, 2015. – С. 426 – 428.

АНОТАЦІЯ

Марей П. С. Організаційно-економічний механізм управління капіталом промислового підприємства. – Рукопис.

Магістерська робота на здобуття кваліфікації магістра з фінансів і кредиту. Запорізька державна інженерна академія, 2016.

Кваліфікаційна робота магістра присвячена теоретичним та практичним аспектам організаційно-економічного механізму управління капіталом промислового підприємства. В роботі: досліджено теоретичні та методичні основи управління капіталом промислового підприємства; досліджено управління капіталом на ПАТ «Запоріжтрансформатор»;

запропоновано шляхи удосконалення організаційно-економічного механізму управління капіталом на ПАТ «Запоріжтрансформатор».

Ключові слова: акціонерне товариство, капітал, організаційно-економічний механізм, промисловість, удосконалення, управління, фінансова стійкість.

АННОТАЦИЯ

Марей П. С. Организационно-экономический механизм управления капиталом промышленного предприятия. – Рукопись.

Магистерская работа на соискание квалификации магистра по финансам и кредиту. Запорожская государственная инженерная академия, 2016.

Квалификационная работа магистра посвящена теоретическим и практическим аспектам организационно-экономического механизма управления капиталом промышленного предприятия. В работе: исследованы теоретические и методические основы управления капиталом промышленного предприятия; исследовано управление капиталом на ПАО «Запорожтрансформатор»; предложены пути совершенствования организационно-экономического механизма управления капиталом на ПАО «ЗТР».

Ключевые слова: акционерное общество, капитал, организационно-экономический механизм, промышленность, усовершенствование, управление, финансовая устойчивость.

ANNOTATION

Pavel Marei. Organizational – economic mechanism of capital management in industrial enterprise. – Manuscript.

This qualification work was written in purpose of obtaining Master's Degree in Finance. Zaporozhye State Engineering Academy, 2016.

Master qualification work is dedicated to the theoretical and practical aspects in organizational – economic mechanism of capital management in industrial enterprise. Theoretical and methodological foundations of capital management of the enterprise had been analyzed in this work. The work also discovers capital management problems at the PJSC “Zaporozhtransformator”. Here was offered ways of organizational – economic mechanism of capital management improvement in PJSC “Zaporozhtransformator”.

Key words: corporation, capital, organizational – economic mechanism, industry, improvement, management, financial stability.